

GAZETA LUBELSKA

Rok 1

NIEZALEŻNE PISMO DEMOKRATYCZNE

Nr 259

Manifestacyjny pogrzeb ofiar mordu w Czechowicach

DZIEDZICE, 8.XI. (PAP). W Czechowicach odbył się manifestacyjny pogrzeb górnika i przewodniczącego Rady Zakładowej fabryki „Sylenia”, Józefa Szczotki i jego żony, zamordowanych w dniu 1 bm. przez bandytów NSZ. W pogrzebie wzięły udział liczne delegacje kopalni, zakładów przemysłowych, organizacji zawodowych, społecznych oraz instytucji ze sztandarami i orkiestrami. Władze państwowe reprezentował wojewoda śląsko-dąbrowski gen. Zawadzki oraz dowódca I-ej Armii Wojska Polskiego gen. Popławski, którzy przed rozpoczęciem uroczystości żałobnych złożyli wieńce u trumny zmarłego. Przy dźwiękach marsza Szopena wyprowadzono zwłoki na plac przed świetlicą zakładową. Pierwszy przemawiał wojewoda śląsko-dą-

browski. Potępil on skrytobójczy mord terrorystów dokonany na jednym z czołowych pracowników, który cieszył się zaufaniem wśród kolegów w kopalni „Sylenia” i nie szczędził pracy nad jej odbudową.

— Te same elementy — mówił gen. Zawadzki — które w okresie okupacji nie wzdrygały się pracować z Niemcami i oddawać Polaków w ręce gestapo i teraz usiłują przegadzić w dziele odbudowy. W imieniu rządu i całego społeczeństwa polskiego generał zapewnił, że doloży się wszelkich starań, aby winnych spotkała zasłużona kara.

Generał Popławski żegnał zmarłego w imieniu Wojska Polskiego, które w ciężkich warunkach wywalczyło Polsce niepod-

ległość: „Armia ta stać będzie na straży demokracji — zapewnił gen. Popławski — i pomoże w topieniu elementów faszystowskich”. Po przemówieniach: przewodniczącego Rady Wojewódzkiej ob. Tkocza, sekretarza Wojewódzkiego Komitetu PPS ob. Baryły, prezesa Zarządu Głównego Związków Zawodowych Górników ob. Szczecińskiego i prezesa Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego ob. inż. Topolskiego-uformował się długi kondukt żałobny, który podążył do kościoła parafialnego w Dziedzicach. Następnie po odprawieniu egzekwii zwłoki wprowadzono na cmentarz miejscowy. W chwili spuszczenia trumny do grobu ustawiona na cmentarzu kompania Wojska Polskiego oddała trzykrotny salut pożegnalny. Orkiestra górników odegrała marsza żałobnego. Nad otwartą mogiłą przemawiał w imieniu C. K. Związków Zawodowych ob. Marian Ozerwiński. Stwierdził on w swoim przemówieniu, że dla narodu polskiego, który po długich latach martyrologii w obozach koncentracyjnych, masowych mordów i egzekucji stanął do odbudowy Polski niepodległej. Mord w Czechowicach jest sygnałem alarmowym do nieustępliwiej walki z resztkami faszystwu. Mówca zapowiedział interwencję Związków Zawodowych u najwyższych władz państwa w sprawie ostatecznej likwidacji zbrodniczej akcji NSZ. Ostatni pożegnał zmarłego w imieniu władz samorządowych naczelnik gminy Czechowice. Po zakończeniu uroczystości przedstawił ciele władz z wojewodą gen. Zawadzkiem na czele oddali chwilą milczenia hold pamięci Józefa Szczotki i jego żony, poczem liczne delegacje złożyły wieńce na mogi-

Depesze kondolencyjne do Prezydium KRN

WARSZAWA, 8.XI. (PAP). Prezydium KRN otrzymał następujące depesze kondolencyjne z racji zgonu W. Witosa:

„Prezydent KRN Warszawa. — Ze śmiercią W. Witosa, wiceprezydenta KRN, Polska straciła męża stanu i polityka, który mógł jeszcze dopomóc nowej demokratycznej Polsce w jej odnowieniu i konsolidacji, po ciężkich przeżyciach wojennych. W związku z jego śmiercią spieszę wyrazić Prezydium KRN moje głębokie bra-
terskie współczucie. — Ambasador Federacji Demokratycznej Jugosławii, Bożarymnowicz”.

„Prezydent KRN, Belweder, Warszawa. Proszę przyjąć wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci zasłużonego bojownika i wodza narodu polskiego, a zarazem pierwszego wiceprezydenta KRN Wincentego Witosa. — Leon Krzycki”.

„Prezydium KRN, Belweder, Warszawa. Zgon wiceprezydenta KRN, najlepszego syna ojczyzny, nieustraszonego bojownika o Polskę demokratyczną Wincentego Witosa, napelnia serca chłopskich córek Ziemi Lubelskiej ogromnym bólem, którego wyrazy na Wasze ręce obywatelu Prezydencie przesyłamy. — Zarząd Wojewódzkiego Ludowego Związku Kobiet”.

Repatriacja Francuzów ze Związku Radzieckiego

MOSKWA, 8.XI. (Tass). Z Paryża donoszą, że w ministerstwie informacji odbyła się konferencja prasowa z gen. Kellerem, szefem komisji repatriacyjnej ZSRR. Generał Keller zdał sprawozdanie ze swej działalności. Oświadczył on, że prawie wszyscy żołnierze francuscy wyjechali z Rosji. Zostały zlikwidowane

wszystkie obozy dla jeńców francuskich. Jedynie jednostki, których nie można odszukać, a które pochodzą z Alzacji i Lotaryngii i które nie znają języka francuskiego, na razie są jeszcze w ZSRR, ale i ci wkrótce powrócą do swego kraju. Pozostali Francuzi otaczani są przez rząd ZSRR troskliwą opieką.

Hitlerowcy zajmują nadal kierownicze stanowiska

MOSKWA, 8.XI. (Tass). Paryski dziennik „France Tireur” publikuje artykuł jednego ze swych korespondentów z Zagłębia Saary. Według słów korespondenta na terenie Zagłębia Saary w dalszym ciągu dużo kierowniczych stanowisk zajmują hitlerowcy. Władze amerykańskie i francuskie tłumaczą ten fakt brakiem fachowych kadr administracyjnych, które mogłyby objąć wszystkie stanowiska zajmowane przez Niemców. W Zagłębiu Saary z 8.000 hitlerowców, będących na łwach przestępców wojennych, aresztowano jedynie 500 osób, reszta cieszy się w dalszym ciągu wolnością.

HAMBURG, 8.XI. (Tass). Według informacji kół antyfaszystowskich Hamburga, znani działacze hitlerowscy zajmują tam nadal wysokie stanowiska. Burmistrz miasta, Peterson, otacza się byłymi członkami partii hitlerowskiej i gestapo.

Federacja Młodzieży Demokratycznej Uchwała konferencji w Londynie

MOSKWA, 8.XI. (Tass). W dniu 6 bm. na konferencji młodzieży w Londynie zapadła uchwała stworzenia Federacji Młodzieży Demokratycznej. Delegatka

ZSRR w swej mowie oświadczyła, że młodzież powinna obecnie walczyć o pokój i szczęście całego świata. Delegat grecki Populus podał wniosek, aby Fede-

racja Młodzieży współpracowała bliżej z Organizacją Narodów Zjednoczonych. Na zakończenie wszyscy zebrani wyrazili słowa uznania delegacji radzieckiej z okazji 28-jej rocznicy Rewolucji Październikowej. W odpowiedzi na życzenia delegatki ZSRR, Michailow, odpowiedział, że młodzież radziecka wypełni swoje zadania wobec całego świata, ponieważ we wszystkich przedsięwzięciach kieruje się ideałami, jakie zaszczerpił w nich Lenin i Stalin.

Aresztowanie b. prez. Finlandii

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi, że dawny prezydent Finlandii Riti oraz dawny premier Linomies i minister finansów Tanner zostali aresztowani i będą odpowiadali przed sądem specjalnym dla przestępców wojennych. Poszukiwani są również ekspremier Rangel i były minister spraw zagranicznych Ramsay. Ministrowie oskarżeni są o wciągnięcie Finlandii do wojny w 1941 roku, i że

nie sprzeciwiali się przebywaniu wojsk niemieckich na terytorium Finlandii, a także za przedłużenie wojny z ZSRR wbrew woli narodu.

Polacy w Anglii przed powrotem do kraju

LONDYN, 8.XI. (Obsl. wł.). Prasa angielska donosi, że niedaleko Oxfordu w miasteczku Kingston Bagpuze znajduje się obóz, w którym 300 Polaków, przeważnie oficerów, oczekuje na zorganizowany powrót do Polski. Przed kilkoma dniami odwiedził obóz attache wojskowy RP. w towarzystwie angielskiego pułkownika P. Pott. Attache w krótkich słowach opisał życie w nowej Polsce, między innymi powiedział: „W Polsce gospodarzem jest teraz naród polski. Nie mogę wam obiecać łatwego życia, ale mogę wam przyrzec, że po powrocie do kraju znajdziecie tam pracę, chleb, sprawiedliwość i szacunek”.

Wobec napływu coraz większej ilości Polaków pragnących powrócić do kraju, w Oxfordzie urządzono nowe obozy. Wejście pierwszego transportu do kraju spodziewany jest w ciągu miesiąca.

Tańce

droga do bratania się

LONDYN, 6.XI. (Obsl. wł.). Jak donosi „Daily Express”, w brytyjskiej strefie okupacyjnej Niemcom zabroniono wstępu do brytyjskich oficjalnych klubów i stołówek, natomiast Niemki mogą uczęszczać na tańce, organizowane przez żołnierzy brytyjskich.

W niedzielę rozpoczną się rozmowy w Waszyngtonie

LONDYN, 8.XI. (BBC). W piątek dnia 9 listopada premier Attlee wraz z doradcą dla spraw energii atomowej udadzą się do Stanów Zjednoczonych.

W sobotę prezydent Truman wydał oficjalny obiad na cześć gości, a w niedzielę rozpoczną się pierwsze rozmowy, w których wezmą udział prezydent Truman, premier Attlee, premier Mackenzie King, minister Byrnes, lord Halifax i minister Anderson.

Sprawy jawajskie

LONDYN (PAP). Prezydent republiki Jawajskiej, dr Soekarno oświadczył, że wszelkie usiłowania naruszenia siły rządów holenderskich doprowadzą tylko do niepotrzebnego rozlewu krwi. Wysłanie przez holenderskiego gubernatora Indii Wschodnich Van Mooka propozycje,

uznał dr Soekarno za niewystarczające i spóźnione. Nie chce mieć nic wspólnego z imperializmem holenderskim — oświadczył prezydent — żądamy uznania przez świat niepodległości i dania nam możliwości spokojnego rozwoju.

EDMUND OSMAŃCZYK

Przed procesem norymberskim

Norymberga, w listopadzie 1945 r.

Naloty amerykańskie zdziałały w Norymberdze bardzo wiele. Miasto jest zniszczone w stopniu przypominającym Warszawę. Dziwnym trafem ocalały dwa gmachy: dworzec i potężny pałac sprawiedliwości, w którym odbędzie się sąd nad symbolicznymi zbrodniarzami wojennymi. Piszę „symbolicznymi”, ponieważ każdy z tych 24 oskarżonych przyjaciół Hitlera symbolizuje co najmniej milion Niemców, odpowiedzialnych za hitlerowskie zbrodnie wojenne.

Proces rozpocznie się 20 listopada, o ile znów data po raz siódmy nie zostanie przełożona na później. Tymczasem w dawnym mieście zjazdów partyjnych, które widziały miliony hitlerowców z całego świata, przygotowuje się kwatery dla zainteresowanych procesem. Remontuje się hotele, w których już jest elektryczność, telefony, woda gorąca i zimna, ale do pokojów idzie się jeszcze po deskach gaszących zburzone lub wypalone półpiętrze. Kilkanaście kilometrów od Norymbergi zajęto wspaniałe zamki partyjnego barona dla 400 dziennikarzy; saperzy kładą tu kable i druty telefoniczne, buduje się stację benzynową i park samochodowy. Proces norymberski ma zapewnić reklamę w świecie. Najlepsi reporterzy świata zapewnili sobie już miejsca, których liczba jest ograniczona.

W WIEZIENIU

W więzieniu, leżącym tuż za Pałacem Sprawiedliwości, w osobnych celach przebywają oskarżeni. Traktowani i odżywiani są dość dobrze, aby mieli się odpowiadać przytomnie na procesie. Korzystają więc z łask demokracji, otrzymując możliwość przygotowania się do obrony, zapoznając się na 30 dni przed procesem z aktami oskarżenia; nie otrzymują natomiast, stosowanych w tym więzieniu przez gestapo, codziennych porcji batów, tortur i szykan. Mimo to delikatniejsi z natury oskarżeni, jak „nasz” Frank, czy Rosenberg, Streicher lub Hess wybucują od czasu do czasu do placu i szukają ukojenia w czytaniu Biblii. Samotność działa na nich deprymująco, a nawet fabrykanta śmierci Kruppa bicie się z myślami doprowadziło do ataku apopleksji. Szybka pomoc lekarska i dobra opieka w szpitalu więziennym sprawia, że Gustaw Krupp von Bohlen und Halbach znajdzie się na sali sądowej w końcu listopada. Goering jest również człowiekiem nastrojowym. Raz zwiesza głowę i patrzy ponuro w podłogę, innym razem prosi się i uśmiecha dumnie zadwołony widząc z jakiegoś wymyślonego nowego kruczka obrony. Gdy mu wręczono akt oskarżenia i zapytano adwokata, odpowiedział: „Co tam adwokat, najważniejsze dajcie mi dobrego tłumacza”. Rudolf Hess ostatnio zobojeźniał, zawiadomiwszy oficjalnie, że stracił pamięć. Niestety, demokratyczne metody nie zezwalają na przymusowe przywracanie pamięci. Szkoda. Niemcy zostawili tyle sposobów...

Najciekawszymi momentami w procesie norymberskim będą zapewne zeznania Goeringa, Ribbentropa, Keitla, Rosenberga i Papena, o ile zechcą oni odpowiadać na pytania. Ogromną pomocą będą tu pamiętniki i korespondencja Rosenberga, odnalezione przed kilku tygodniami. Liczyć się również należy z tym, że jako świadkowie oskarżenia zgłoszą się wezwani przez Trybunał oficerowie sztabowi, którzy pragną wystąpić przeciw oskarżonym.

AKTORZY TRAGEDII EUROPEJSKIEJ

Oskarżenie aczkolwiek obejmuje 24 osoby, zasadniczo obejmuje wszystkich członków następujących organizacji, określonych jako zbrodnicze: Rząd Rzeszy, Korpus Politycznych Kierowników

Partii Narod. Socjal., S.S., S.D., Gestapo, S.A., Sztab Generalny i Dowództwo Niemieckich Sił Zbrojnych. Przynależność oskarżonych do wszystkich lub kilku powyższych organizacji nie wyczerpuje jednak ich reprezentatywnego charakteru. Każdy z nich bowiem osobiście przedstawia symbol pewnych szczególnych idei. Tak więc Goering jest nie tylko członkiem Rządu, Szefem Lotnictwa, ale i ideologiem gestapo i bombardowania otwartych miast; Rudolf Hess — zastępcą Führera, ale i twórcą 5 Kolumny Niemców Zagranicznych; Ribbentrop — ministrem spraw zagranicznych dla zawierania niedotrzymywanych przez Niemcy układów międzynarodowych; Kaltenbrunner — organizatorem obozów koncentracyjnych oraz twórcą metod terrorowania podbitych narodów; Rosenberg — teoretykiem rasizmu dla rasistowskich terrorystów; Frank — prezydentem Międzynarodowej Izby Prawniczej i gubernatorem bezprawia w Polsce; Borman — szefem kancelarii Hitlera i najwyższym sędzią partyjnym; Frick — ministrem spraw wewnętrznych Rzeszy i kierownikiem przygotowującym kadry administracyjne na ziemię podbijaną przez Niemcy; Robert Ley — wodzem „robotniczym” Niemiec i przyjacielem wielkich kapitalistów niemieckich; Sankel — pełnomocnikiem dla sił roboczych i kierownikiem „opieki nad robotnikami cudzoziemskimi”; Speer — kierownikiem organizacji Todta i przewodniczącym Rady Zbrojeniowej Niemiec; Funk — ministrem gospodarki i autorem rabunkowej gospodarki w państwach podbitych; Schacht — prezydentem Banku Rzeszy i autorem systemu kredytowego przy gospodarce autarkicznej, umożliwiającej od r. 1933 zbrojenie się Niemiec,

wyznawcą rewanzu za r. 1918; Papen — politykiem, który torował drogę Hitlerowi do kancelarii, a następnie do wojny; Krupp — prezydentem związku niemieckiego przemysłu i kapitalistą dążącym do wojny; Neurath — protektorem Czech i reprezentantem pruskiej dyplomacji, argumentującej pięścią; Baldur von Schirach — wodzem młodzieży niemieckiej i poetą romantyzmu rozboju; Seyss - Inquart — austriackim Quislingiem, holenderskim Frankiem i miłośnikiem sztuki obcej; Streicher — wodzem antysemityzmu i autorem przepowiedni: „Dopóty słońce nie będzie świecić nad światem, dopóki nie zginie ostatni Żyd”; Keitel — szefem Najwyższej Rady Wojennej i wyznawcą krzyżackich metod prowadzenia wojny; Jodl — szefem Sztabu Sił Zbrojnych Niemiec i wyznawcą totalnego niszczenia przeciwnika; Raeder — dowódcą floty niemieckiej i wyznawcą pirackiej walki na morzu; Dönitz — szefem Rządu Rzeszy do 28.IV 1945 r., przedtem dowódcą łodzi podwodnych i zwolennikiem nie brania jeńców na morzu; wreszcie Hans Fritzsche — zastępcą Goebbelsa i apostołem szowinizmu i barbarzyństwa.

W tej długiej liście brak jest główniego aktora europejskiej tragedii, Adolfa Hitlera oraz dwóch jego najwierniejszych paladynów, Himmlera i Goebbelsa.

Brak trzech głównych aktorów pozbawia widowisko norymberskie wielu sensacji. Nie oznacza to jednak, aby procesowi brakło sensacyjnych momentów. Sama procedura sądu będzie nowością, a zarazem precedensem dla sądów tego rodzaju w przyszłości, oczywiście o ile ktoś w przyszłości odważy się wywołać wojnę i ją przegrać.

Sądy Koleżeńskie Szeregowych W. P.

(Le Be) Jaka jest różnica między wychowaniem żołnierza w W. P. z przed 1939 roku, a w Odrodzonym Wojsku Polskim?

Korpus Oficerów Polityczno-Wychowawczych dba obecnie o obywatelskie wychowanie żołnierza, dba o to, aby żołnierz w każdym pojedynczym wypadku zrozumiał swoją rolę, aby pojął społeczną treść swojego zadania. Nie znaczy to bynajmniej, że stosunek do przełożonego może mieć inną postawę, jak bezwzględne posłuszeństwo. Żelazna dyscyplina jest podstawą siły wojska. Ale osiągnąć można ją różnymi metodami — mechaniczną tresurą, jak w nie-

mieckiej armii, lub uświadomieniem żołnierza, jak w Wojsku Polskim, gdzie bezwzględne posłuszeństwo wynika z przekonania żołnierza, że podporządkowanie się żelaznej dyscyplinie jest jego obowiązkiem obywatelskim.

Dekret o Koleżeńskich Sądach Szeregowych Wojska Polskiego jest wspaniałym narzędziem obywatelskiego wychowania żołnierza. Zadaniem tych sądów jest stać na straży porządku i karności szeregowych, ich czci i godności, przez co sądy te stanowią pomoc dla dowódców przy utrzymaniu dyscypliny.

Sądy Szeregowych tworzy się w składach kompanii. Składają się one z pięciu

członków, wybranych na ogólnym zebraniu pododdziałów w tajnym bezpośrednim głosowaniu. Sędziowie są wybrani na jeden rok spośród najlepszych, najbardziej zdyscyplinowanych szeregowych danego oddziału.

Sądy Szeregowych rozpatrują przede wszystkim następujące sprawy:

a) pijaństwo, bójka, nieodpowiednie zachowanie się w miejscu publicznym, obraza kolegi; b) czyny osłabiające i naruszające dyscyplinę wojskową — jak gadulstwo, prowadzące do naruszenia tajemnicy wojskowej; c) zaniedbywanie się w ćwiczeniu wojskowym i szkoleniu; d) niemoralne prowadzenie się, uwłaczające godności żołnierza polskiego; e) niewłaściwe zachowanie się wobec ludności cywilnej.

Przewodniczący Sądu Szeregowych wszczyna postępowanie na polecenie dowódcy pododdziału, lub jego zastępcy do spraw politycznych, na wniosek co najmniej trzech żołnierzy i z własnej inicjatywy za zezwoleniem dowódcy.

Koleżeńskie Sądy Szeregowych może stosować następujące kary: koleżeńskie upomnienie, koleżeńską nagana, oprócz tego może Sąd wystąpić do dowódcy pododdziału z następującymi wnioskami: o ogłoszenie wyroku Koleżeńkiego Sądu w rozkazie dziennym, o ukaranie dyscyplinarne przez dowódcę i o skierowanie obwinionego do oddziału karnego. Sąd może też złagodzić wymierzoną karę, albo zaproponować dowódcy darowanie lub złagodzenie kary, o ile skazany zasłużył na to wzorową służbą i nienaganym zachowaniem się.

Dekret wprowadza Sądy Koleżeńskie Szeregowych we wszystkich pododdziałach Wojska Polskiego z dniem 26 września 1945 roku. Żołnierze przyjęli dekret z entuzjazmem i we wszystkich jednostkach odbywają się obecnie wybory Sądów Koleżeńskich.

Firma E. JAWOROWSKI

Lublin, ul. Nowa 23, tel. 24-45

poleca

GWOŹDZIE ocynkowane
HACELE, hułnale

PIECE SZAMOTOWE, rury
OKUCIA budowlane
PILNIKI Fischera

oraz inne wyroby żelazne

1848

Twórczość

miesięcznik literacko-krytyczny

wyd. przez Spółdzielnię Wyd. „CZYTELNIK”

Zamieszcza prace czołowych literatów polskich. Listopadowy numer „Twórczości” poświęcony jest Miodkiewiczowi i przynosi nieznaną pisma poety z okresu filomackiego. Ponadto zawiera prozę: K. Pruszyńskiego, fragmenty sztuki K. Grzebińskiej, rozprawy krytyczne J. Kleina, W. Łoboskiego, L. Zachorskiego i in. Każdy numer wychodzi w objętości około 200 str. druku. Cena zeszytu „Twórczości” 40 zł., prenumerata kwartalna 120 zł., półroczna 240 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki „Czytelnika” oraz administracja pisma, Kraków, ul. Wielopole 1. 1875

